

Oponentský posudek na diplomovou práci Terezy Palečkové na téma „Trestní řízení, veřejnost a média“

Autorka se v práci, čítající 78 stran samotného textu, zabývá problematikou trestního řízení, veřejnosti a médií. Při zpracování problematiky projevila interdisciplinární přístup. Práce je rozdělena do pěti částí, které jsou dále členěny na kapitoly a podkapitoly.

Po velmi stručném úvodu, ve kterém postrádám vytyčení cíle práce, se autorka v části první nazvané „Média v demokratickém státě“ věnuje v obecnější rovině, jak se sluší na úvodní část, problematice svobody projevu a práva na informace, včetně možnosti jejich omezení, a to i v souvislostech s úpravou v Listině základních práv a svobod a v mezinárodních smlouvách. V části první je obsažena rovněž stručná zmínka o způsobu regulace médií. V kapitole třetí autorka popisuje způsob ochrany osobnostních práv prostředky trestního práva, občanského práva a snad až příliš podrobně i podle tiskového zákona.

V části druhé diplomantka pojednává především o poskytování informací orgány činnými v trestním řízení sdělovacím prostředkům podle § 8a tr. řádu, a logicky i jejím limitům vyplývajícím z presumpce nevinoty, která je nejen základní zásadou trestního řízení, ale právem ústavní úrovně.

Na tuto část pak systematicky správně navazuje část třetí nazvaná „Zpravodajství o trestních věcech“. Předmětem zájmu se zde staly problémy související se zveřejňováním informací o trestním řízení, zahrnující otázky, jaké informace o trestním řízení smí novinář zveřejnit, respektování soukromí podezřelého a obviněného, respektování presumpce nevinoty, úskalí investigativní žurnalistiky a možnosti ovlivnění soudního rozhodnutí médií. Autorka neopomněla pojednat o problematice ochrany zdroje informací a s ní souvisejícími trestněprávními konsekvencemi.

„Trestní řízení a veřejnost“ jsou předmětem výkladu v části čtvrté. Diplomantka zde pojednává o zásadě veřejnosti v Ústavě, Listině základních práva a svobod a samotném trestním řádu. Zmiňuje rovněž jednotlivé výjimky z této zásady. V závěru této části nalezneme výklad o specifikách účasti médií na jednání soudu, zejména v souvislosti s pořizováním obrazových a zvukových záznamů a obrazových a zvukových přenosů.

Část pátá je zaměřena na právní úpravu v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže, kde je podrobněji analyzován § 52 a poukázáno na jeho kontroverzní vnímání zejména laickou veřejností. Stranou pozornosti autorky nezůstalo ani omezení přístupu veřejnosti na soudní jednání ve věcech mladistvých.

V závěru autorka shrnuje problematiku, které se věnovala v jednotlivých částech, přičemž sporadicky uvádí i některé úvahy de lege ferenda. Za nedostačující označuje stávající úpravu § 8a tr. řádu, za důkaz čehož považuje úniky informací do médií. Formulace § 8a tr. řádu je podle autorky příliš vágní, nezakotvuje povinnost mlčenlivosti pro orgány činné v trestním řízení ani sankce za její porušení. Autorka navrhuje, aby nerespektování povinnosti mlčenlivosti bylo postižitelné jako samostatný přestupek s možností uložit pokutu, obdobně jako je tomu v případě přestupku na úseku soudnictví ve věcech mládeže. S autorkou se ztotožňuji v tom, že úniku informací je třeba čelit a postihovat jej. Nedomnívám se však, že tento problém by měl být řešen změnou § 8a tr. řádu. Povinnost mlčenlivosti je upravena ve zvláštních zákonech (§ 81 zákona č. 6/2002 Sb., § 25 zákona č. 283/1993 Sb., § 52 zákona č. 283/1991 Sb.), přičemž neoprávněným poskytnutím informací může být naplněna nejen skutková podstata kárného provinění, ale i skutková podstata trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 tr. zákona nebo maření úkolů veřejného činitele z nedbalosti podle § 159 tr. zákona.

V závěru se autorka rovněž zmiňuje rovněž o kauze nezletilého Ondřeje Mauera, zejména pak o neetickém zveřejnění protokolu o jeho výpovědi. Ke škodě věci autorka nevyužila tohoto případu k úvahám de lege ferenda na téma ochrany soukromí

nezletilého poškozeného. Argumentů proč chránit soukromí nezl. poškozeného stejně jako mladistvého lze jistě najít dostatek.

Po obsahové stránce považuji práci za vyhovující, odpovídající požadavkům kladeným na diplomové práce. Při zpracování vyšla diplomantka z dostupné judikatury a literatury domácí provenience. Autorce lze vytknout, že nepracovala s posledním vydáním učebnic a komentářů, cituje z jejich starších vydání. Práce netrpí závažnějšími ani četnějšími nedostatky jazykovými či písařskými. Stylisticky je práce na dobré úrovni, ocenit lze rovněž její grafickou úpravu.

Předložená diplomová práce podle mého názoru splňuje všechny požadavky kladené na práce tohoto druhu a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu, ve které by se autorka mohla vyjádřit k úvahám de lege ferenda z hlediska problematiky respektování osobnostních práv poškozených, především pak nezletilých. Bylo by nanejvýš vhodné, aby se autorka v této souvislosti zmínila o právní úpravě v návrhu věcného záměru trestního řádu, který byl zveřejněn ministerstvem spravedlnosti v červenci 2007.

V Praze dne 7. září 2007

JUDr. et Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D.

Předběžné hodnocení: